

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 363/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2013 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. M. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. K. H., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 CoP/192/2012-251 z 30. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2013 doručená sťažnosť MUDr. M. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. K. H., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoP/192/2012-251 z 30. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že v konaní o zvýšenie výživného Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 25 P/331/2010 13. marca 2012 (okrem iného) zmenil „*rozsudok Okresného súdu Košice-okolie č. k. 9 C/120/2008-36 z 12. 1. 2009 tak, že sa zvyšuje vyživovacia povinnosť zo strany otca od 1. 6. 2010 na maloletého M... zo sumy 66,- eur na sumu 160,- eur mesačne a na maloletého R... zo sumy 66,- eur na sumu 140,- eur mesačne, ktoré výživné sa zaväzuje otec uhrádzať vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky*“. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ (t. j. otec maloletých detí) odvolanie, na základe ktorého krajský súd napadnutým rozhodnutím zmenil „*rozsudok vo výroku o výšení výživného tak, že zvyšuje výživné naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie z 12. 1. 2009 č. k. 9 C/120/2008-36 od otca pre mal. M. zo 66 eur na 300 eur mesačne od 9. 6. 2010 a pre mal. R. zo 66 eur na 200 eur mesačne od 9. 6. 2010, ktoré je povinný prispievať matke do 1. dňa v mesiaci vopred*“.

Sťažovateľ je presvedčený, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jeho základné právo „*domáhať sa svojho práva zákonom ustanoveným postupom*“ zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa jeho názoru sa predmetné konanie mierne vymyká z okruhu skutkových a právnych záverov, a to napriek tomu, že predovšetkým skutkové závery sú východiskom pre výsledok. Dominantným, rozhodujúcim prvkom napadnutého rozhodnutia je voľná úvaha súdu. Daný prípad vykazuje niekoľko rozporov s logikou, kde ako príklad uvádza to, že krajský súd za rovnakého skutkového stavu zmenil výšku výživného o takmer 100 % oproti prvostupňovému rozsudku. Hoci všeobecné súdy „*pedantne spočítali, koľko som mesačne deťom poskytol*“, nebránilo im to „*použiť pomôcku potencionalneho príjmu napriek tomu, že sa k nej pristupuje pri zistení, že povinný sa úmyselne vzdal, alebo z neakceptovateľnej nedbalosti znížil príjem oproti minulosti. Toto je zjavný prejav svojvôle. Ďalší je v bezdôvodnom podozrení, že s peniazmi za dom nakladám ako nejaký špekulant. Naopak, bol a je to záujem detí, ktorý ma viedol k investícii, pretože osobne som vystačil aj*

s garzónkou; tzv. nadštandardné auto je jednak z čias lepších príjmov (dnes má päťtinovú cenu), ale tiež ako bezpečné som ho vybral kvôli deťom. Ďalej napriek tomu, že výživné možno stanoviť etapovite, priznal ho súd spätne k keď skonštatoval pravdivo fakt o sume dobrovoľných príspevkov. Všetky uvedené okolnosti svedčia skôr o mimoprávných motívoch rozhodnutia i keď uznávam, že doterajšia výška výživného celkom primeraná nie je, na strane druhej je nesporné, že súdny limit nebol pre mňa rozhodujúci.“

Sťažovateľ uviedol, že judikatúra ústavného súdu vo veciach práva na súdnu ochranu vrátane negatívnej mu je známa, domnieva sa však, že „so žiadnou – v konaní v tejto sťažnosti – racionálnou námietkou“ sa krajský súd nevyrovnal. Jeho rozsudok je nevyvážený, jednostranný, a nie je teda výsledkom spravodlivého procesu.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP/192/2012-251 z 30. januára 2013 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP/192/2012-251 z 30. januára 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že judikatúra ústavného súdu vo veciach práva na súdnu ochranu vrátane negatívnej mu je známa (avšak konkrétne ju necitoval, pozn.), pričom namieta, že „so žiadnou – v konaní v tejto sťažnosti – racionálnou námietkou“ sa krajský súd nevyrovnal, a preto je jeho rozsudok nevyvážený, jednostranný a nie je výsledkom spravodlivého procesu. Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné pripomenúť, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Sťažovateľ vznesenú námietku spočívajúcu najmä v jeho nespokojnosti s dosiahnutým výsledkom napriek požadovanému právnomu zastúpeniu náležite nezdôvodnil. V odôvodnení sťažnosti nemožno identifikovať ústavnoprávny problém, ktorý by musel ústavný súd preskúmať. Takýto postup sťažovateľa je v nesúlade s požadovaným zákonným odôvodnením sťažnosti obsiahnutým v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Inými slovami, keďže ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný petitom sťažnosti a tiež jeho odôvodnením, nemá možnosť bez náležitého právneho odôvodnenia sťažnosti túto preskúmať.

Pri uplatňovaní právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za arbitrárne či zjavne neodôvodnené tie súdne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Okrem toho všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania,

resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97), ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Uvedené právne východiská sa vzťahujú aj na právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože medzi jeho obsahom a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 147/08).

Ústavný súd konštatuje, že predmetná sťažnosť je založená výhradne na neúspechu sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi, s ktorých právnymi závermi nesúhlasí, a ako taká je zjavne neopodstatnená.

Z relevantnej časti napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva:

„Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine, ale nesprávne rozhodol, ak zvýšil výživné od otca pre mal. M. len na 160 Eur a pre mal. R. len na 140 Eur mesačne, aj keď mu pomery zjavne umožňovali a umožňujú prispievať na ich výživu v matkou požadovanom rozsahu, preto podľa § 220 O. s. p. zmenil rozsudok tak, že zvýšil výživné od otca pre mal. M. na 300 Eur a pre mal. R. na 200 Eur mesačne. Odvolací súd dôsledne posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k záveru, že bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov a výživné 300 Eur mesačne pre mal. M. a 200 Eur mesačne pre mal. R. je vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a z nich vyplývajúce zásady primeranejšie zvýšeným potrebám mal. detí a potencionálnym príjmovým a reálnym majetkovým pomerom otca... Odvolací súd pri formulovaní tohto záveru vychádzal najmä zo životnej úrovne a majetkových pomerov otca, ktoré mu napriek deklarovánemu minimálnemu príjmu umožňovali prispievať mal. deťom v rozhodnom období na rôzne potreby nad rámec vyživovacej povinnosti až 5.900 Eur, čo po prepočítaní na 14 mesiacov, za ktoré plnil, činí až 421,52 Eur mesačne... Odvolací súd je na základe... konštatovaných skutkových okolností toho presvedčenia, že životná úroveň otca neklesla oproti stavu, keď

dosahoval čistý priemerný mesačný príjem 2.622,85 Eur, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil mal. deťom formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, rodičia ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Pokiaľ otec spochybňoval odôvodnenosť vyšších výdavkov matky na niektoré z potrieb mal. detí, odvolací súd poukazuje na vyššie prezentovanú zásadu vyplývajúcu z § 62 ods. 2 Zák. o rodine, podľa ktorej mal. deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča, a ak je tá vysoká a umožňuje uspokojovanie nadštandardných potrieb, také isté právo majú aj jeho deti, ktoré nie sú schopné samé sa živiť...

Odvolací súd odlišne ako súd prvého stupňa určil počiatok vyživovacej povinnosti otca, pretože na priznanie výživného od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol návrh doručený na súd, nebol v predmetnom prípade zákonný podklad. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na § 77 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné možno, priznať len odo dňa začatia súdneho konania, z čoho nepochybne vyplýva, že ak dôjde návrh súdu v priebehu mesiaca a ku dňu jeho podania sú splnené podmienky na priznanie výživného, za tento mesiac súd prizná alikvotnú sumu určeného mesačného výživného. Za minulý čas, hoci len jeden deň pred začatím konania však možno výživné priznať len výnimočne, najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, a to len pre maloleté dieťa ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V preskúmanom prípade odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa opodstatňujúce spätné priznanie zvýšeného výživného, preto určil počiatok vyživovacej povinnosti otca voči mal. deťom odo dňa podania návrhu, t. j. od 9. 6. 2010.

Pokiaľ ide o splatnosť výživného, odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa zaviazal otca prispievať na výživu mal. detí už od 1. dňa v mesiaci, aby mala matka už čase vzniku výdavkov, t. j. napríklad v 2. deň v mesiaci k dispozícii prostriedky na ich úhradu..."

Ústavný súd vychádzajúc zo sťažnostných námietok sťažovateľa preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že ho nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý súdny proces, a že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právnych záverov krajského súdu vyjadrených v jeho rozhodnutí. Skutočnosť, že konanie pred všeobecnými súdmi neskončilo podľa predstáv

sťažovateľa, sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia jeho práva na súdnu ochranu sťažnosťou podanou ústavnému súdu, pretože ako bolo uvedené, označené právo v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi týmto rozhodnutím a porušením základných práv sťažovateľa zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2013